Ч. 221 (12.587). Львів, неділя 5. жовтня 1930. Оплачено готівкою [Opłacona ryczałtem]. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 27·50 „ Річно 55·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Реванжі.

Львів, 3. жовтня 1930.

У четвер, пізним вечором потряс усім населенням Львова сильний вибух. Показалось, що це вибухла бомба у Центросоюзі при вул. Зіморовича. Бомба мусіла мати величезну вибухову силу, коли у широкім промірі повилітали шиби з сусідніх каминиць. Про небувале спустошення, яке заподіяв вибух у двоповерховій каминиці Центросоюзу, вже й казати не доводиться. Для нас у даному випадку розміри знищення стоять на другому пляні. На перший плян висувається інша справа, а саме: джерело і причина цього величезного спустошення.

В польській пресі вже появилися поголоски, що в Центросоюзі, мовляв, був склад вибухового матеріялу, якого вибух так собі з невідомо якої причини між 10. і 11 годиною вечором. В деяких органах львівської преси опис вибуху має вимовний заголовок: „Загадочний вибух у Центросоюзі“. Словом польська шовіністична преса вже згори посередньо або безпосередньо приписує підложення бомби під українську кооперативно-торговельну централю не кому іншому тільки українцям. Ця преса, очевидно, забула всі ті поклики та заклики до „самооборони“ і реванжів, які містила на своїх сторінках і не хоче вірити, щоби їх хтонебудь з польської сторони проводив тепер у життя. Виходить, що спалення пластового табору на Соколі, висаджения в воздух української школи на Личакові, читальні „Просвіти“ у Збоїсках, як і взагалі всі останніми днями нотовані в пресі підпали та спустошення українського приватного і громадського добра і накінець останній страшний вибух у каминиці Центросоюзу не є наслідком підготовлюваного здавна польською шовіністичною пресою й ендецькими „самооборонними“ організаціями реванжу, а виключно ділом українських рук.

Але здоровоюдумаючій людині важко в це повірити, щоби в нинішний страшний час самі українці нищили своє власне добро та руйнували національний дорібок поколінь. На ділі маємо до діла з реванжами. І ось витворюється нечувана в світі ситуація. Польська влада „пацифікує“ край відомими засобами, маючи до розпорядимости поліцію, військо, слідчий апарат, тоді, коли все українське населення міст і сіл безборонне, а всепольські шовіністичні боївки висаджують у воздух українські установи і преспокійно записують це на рахунок українського „автосаботажу“.

У Львові та в краю ще доволі українських установ, що не дають спокійно жити польським запамороченим шовіністам і вони ще матимуть доволі поля до попису в їх висаджуванні та розсаджуванні. До чого це доведе у будуччині — не хочемо нині над тим застановлятися. До добра воно, на всякий випадок, не доведе.

Але навіть українці мають хіба у Польщі право згідно врешті з польською конституцією вимагати від влади охорони й забезпеки українських установ перед замахами всяких боївок.

А щоби на будуче по вибухах в такій чи іншій установі не ширено знов леґенди про те, що бомби під українські установи підкладали, мовляв, самі таки українці, то й на це є рада. Влада може кожної хвилі провірити, чи в якійнебудь українській установі переховується вибуховий матеріял чи ні. По провіренні може взяти дотичну установу під охорону та таким чином припинити підкладання бомб, — як твердить шовіністична польська преса, — самимиж українцями під свої таки установи. Жалко, що в Центросоюзі не було ревізії у пошуканні за вибуховими матеріялами саме перед четверговим вибухом. Може тоді булоб легше найти правдивих виновників і спричинників цього вибуху.

Колиж і такий засіб охорони неможливий, тоді безборонне українське населення міст і сіл мусить бути приготоване на все найгірше і найочайдушніше, а то тим більше, що, як запевняють усі відповідальні польські чинники, процес пацифікації краю щойно в початках.

Що діється в Австрії?

(Від нашого кореспондента.)

Відень 1. жовтня 1930.

Уступлення уряду Шобера прийшло для австрійського уряду досить несподівано. Вож Шобер щойно перед вакаціями проголосив у парляменті в довшій промові широку програму для осінніх нарад, що обіймала кілька важних політичних та господарських законопроєктів. Уже тільки той факт, що Шоберові не повелося зробити навіть перших кроків на здійснення тої програми, показує нам, що його уступлення не було добровільне.

Як це загально відомо, Шобера зробили канцлером Австрії тому, бо в ньому бачили „людину сильної руки“. Саме тоді австрійські геймвери були на висоті свого розвитку й сили та й Шобер у першій промові після свого іменування виразно заявив, що йому прийдеться тримати тісний звязок з геймверівським рухом.

На жаль, Шобер по таких гарних словах зробив зовсім щось іншого. Замість, спираючись на всіх державно-активних елементах, себто на всіх антимарксистах, стати дійсним ангелом-спасителем, він став перш усього елімінувати всяку критику та контролю своєї діяльности. Повний особистих претенсій та ще більше певний себе тому, що т. зв. „рожева“, себто соціялістична ліберальна преса підхлібляла йому просто при кожній нагоді, він вже в початках свого урядування не тримав звязку з геймверами, як це приобіцяв. Навпаки: він незабаром попав в отвертий конфлікт з ними, видаливши з Австрії шефа їх штабу, отамана Пабста, як „небажаного чужинця“. Загал народу до нині не знає, чому це сталося; це горожанські круги тим більше обурило, що до-нині можуть такі газети, як „Дер Таг“ та „Ді Штунде“ (видавані за гроші чеського міністерства закордон. справ) явно і без перепон працювати проти інтересів Австрії. Те саме може зробити й зробить комуністуючий віденський кореспонд. „Берлінер Тагеблятту“, д-р Якоб, Пабста, як ходять чутки, нібито за те видалено з Австрії, що він мав намір затягнути в геймверівський табор військо і поліцію, отже державну екзекутиву і таким чином приготовити „пуч правих“. Для знавця австрійських відносин це був би може дійсно одинокий ратунок для Австрії. А що Шобер це завчасу унеможливив, то протимарксистичний загал Австрії мав право бути цікавим, яким то іншим „леґальним“ шляхом Шобер буде робити лад у державі.

Шобер хотів дати Австрії новий державний устрій, що унеможливив би використовувати державний апарат для партійних установ, як це так знаменито вміють робити австрійські соціял-демократи. По довгих короводах Шоберові повелося урятувати тільки одну часть тої реформи. До переведення цілої реформи червоні не пустили. Шобер хотів при помочі нового закону для залізниць зробити в тій домені червоних „бетрібсратів“ лад. Соціялісти затягнули парляментарні наради в цій справі так, що практично й цю реформу унеможливлено. Шобер хотів зреорґанізувати поділ податків між поодинокими краями австрійського союзу. (Австрія є, як відомо, союзною державою, „Бундесштаат-ом“). Червоні, боючись за мілїонове майно міста Відня, досі за помелю того закону це зволікають. А навіть закон проти терору у фабриках і підприємствах, одинокий дійсний успіх Шобера, мусів він виторгувати за спрямований головно проти геймверів закон про розоброєння.

Взявши це все під увагу, навіть найбільший прихильник Шобера не може його уважати більше за „людину сильної руки“. Це розчарування й розвіяні надії протибільшовицьких елементів в Австрії, покладані на Шобера, були психольоґічною причиною усунення його кабінету.

Формальною причиною був конфлікт Шобера з міністром війни Воґоіном у справі покликання на місце ґенерального директора залізниць геймверівця д-ра Штрафеля. Не хочемо тут наводити довгої історії кандидатури д-ра Штрафеля на це важне місце, від самого початку підтримуваної християнсько-суспільним міністром Воґоіном. Фактом є, що Шобер, який спершу згодився був на особу Штрафеля, кінець-кінців, може під впливом неймовірно гострої і неперебірчивої пресової атаки соціялістів проти останнього, що довела до великого судового процесу, відкликав свій дозвіл. На це відповів Воґоін, а за ним і другий християнсько-суспільний міністр кабінету Шобера, Федермаєр, своєю димісією. Ще передтим, здається, на основі обрахованої згори тактики димісіонував геймверівський міністр торговлі Шустер, подаючи за причину нібито якісь непорозуміння з Воґоіном. По заяві християнсько-суспільної партії, що вона одобрює вповні крок міністра Воґоіна, що значило, що вона, як найсильніша правительственна партія, є за Воґоіном, а проти Шобера, не лишалося останньому нічого іншого, як димісіонувати.

Покищо невідомо, що дальше буде. Наслідником Шобера є Воґоін, котрий негайно покликав бувшого канцлера Зайпеля з його скандинавської подорожі назад до Відня, щоб йому передати портфель міністра закордонних справ. Але дотепер інші правительственні партії: всенімці (Ґросдайтшне) та Сел. Союз (Ляндбунд), які симпатизують явно з Шобером, не рішилися ще, чи брати їм участь у новому правительстві Воґоіна, чи ні. На випадок відмови тих двох партій від участи в уряді, мусілиб відбутися зараз нові вибори. А що такі вибори, переведені на основі старого виборчого закону, заначилисяб розгромом розбитого тепер на 4—5 партій протимарксистського фронту в Австрії, кожному ясно. Якби-ж лишилася дотеперішня правительственна більшість або якби всенімці і Сел.Союз, як неправительственні партії, запевнили кабінетові Воґоіна щонайменше свою льояльну підтримку, то ще богато помилок уряду Шобера моглиб бути направлені і все можна булоб спрямувати на добро держави.

Віденець.

Митрополит Шептицький у мін. Бека.

Митрополит А. Шептицький відбув у четвер довшу розмову з віцепремієром мін. Беком.

ІНТЕРВЕНЦІЯ ГОЛОВИ „ПРОСВІТИ“ У ДИР. СТАМІРОВСЬКОГО.

Голова „Просвіти“ і б. віцемаршал сенату Михайло Галущинський відбув у четвер 2. ц. м. конференцію з директором політичного департаменту в міністерстві внутрішніх справ Стаміровським.

З польської преси.

Микола Ганкевич про нинішні події.

На просьбу редакції „Дзенніка Людового“ визначний діяч української соц. демократичної партії Микола Ганкевич помістив у тому-ж щоденнику статтю, з якої передруковуємо нечисленні несконфісковані місця:

„Спільна декларація трьох українських партій, що репрезентують величезну більшість українського громадянства, декларація, яка висловлює опінію цілого українського загалу в межах польської републики, повинна врешті положити кінець всьому, що тепер діється на східних окраїнах. Українська національна демократія, радикальна партія та українська соц. демократія солідарно й однозгідно стверджують, що українське громадянство не може відповідати за діла тайних конспіративних організацій, ані за вчинки тайних одиниць, що ділають на власну руку, без найменшої контролі громадянства та його організацій. За підпали й пожежі не винуватий український нарід; а якщо вони були навіть ділом українських рук, то вони були недоцільні, позбавлені змислу й політичного розуму, були для української справи прямо шкідливі“.

Дальша частина статті М. Ганкевича сконфіскована, після якої цензор пощадив такий уривок:

„На цей характеристичний мент предивної одноэгідности цих здавалось би суперечних і ворожих собі таборів, польська демократія повинна звернути увагу. Особливо тепер напередодні виборів, коли рішається будучина Польщі, коли йде боротьба за волю і демократію.

Тактика, якої перед виборами тримається санацийний табор не є новою ані оригінальною. Це давна тактика ворогів демократії, як Наполеона III. і його наслідника у внутрішній політиці Бісмарка. Вони вміли зручно використовувати у переломових хвилинах тривогу дурних добряг. Тоді, як мова була про здобуття й утривалення диктаторської влади, першорядну ролю грав „внутрішній ворог“, який змовами та замахами вдарне в „підвалини держави“.

Ті самі методи пристосовують тепер у Польщі наслідники европейських диктаторів. А тут на східних окраїнах Польщі мають вони тепер облекшене завдання. Окрім боротьби між демократією та диктатурою в гру входить національний антагонізм, входить польсько-українська проблема. І тут у саму пору прийшли злочинні замахи невідповідальних безумців, виконувані наче на замовлення найгірших ворогів українського народу, ворогів розумного полагодження польсько-української справи“. (Слідує місце сконфісковане).

Демократія стверджує рішучо, що всякі акти саботажистів є актами людей нерозумних, або провокаторів, за яких українське громадянство не відповідає. Це зрештою стверджувала нераз українська преса, але польська націоналістична преса про це вимовно мовчала; мовчала про це передусім преса санаційна.

Німецька соціяльна демократія урочисто протестувала проти т. зв. „пропаганди чину“, проти замахів псевдореволюційних безумців. (Це були замахи на Вільгельма I.). Але Бісмарк твердив, що всеж таки за все винуваті соціял-демократичні ворохобники. Його наємна преса брехала з його наказу, а німецький філістер в рив цій брехні. І Бісмарк „виїмковими законами“ давив соціяльну демократію, а при тім переслідував центровців-католиків, а потім чистками нищив... поляків. А застрашений німецький філістер „залізного канцлера“ оплескував!“

„Це все вже було! Вже все було!“ (Дальше сконфісковано).

„Справа вільного розвитку українського народу є тісно звязана зі справою демократії і свободи Польщі. А тільки вільна Польща може бути сильна і незалежна“.

За правну самооборону.

Польська конституція про охорону особи і майна горожан.

У звязку з теперішніми подіями на нашій землі подаємо ті постанови польської конституції, які говорять про охорону майна і здоровля польських горожан та про доходження своїх прав на випадок відсутности тієї охорони.

Арт. 95. конституції каже:

Rzeczpospolita Polska zapewnia na swoim obszarze zupełną ochronę życia, wolności i mienia wszystkim bez różnicy pochodzenia, narodowości, języka, rasy lub religji.

Арт. 98.: Ściganie obywatela i wymierzania kary jest dopuszczalne tylko na zasadzie obowiązującej ustawy. Kary, połączone z udręczeniami fizycznemi, są niedozwolone i nikt takim karom podlegać nie może.

Żadna ustawa nie może zamykać obywatelowi drogi sądowej do dochodzenia krzywdy i straty.

Арт. 121: **Każdy obywatel ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaką mu wyrządziły organy władzy państwowej, cywilnej lub wojskowej przez działalność urzędową, niezgodną z prawem lub obowiązkami służby. Odpowiedzialnemi za szkodę jest Państwo solidarnie z winnemi organami; wniesienie skargi przeciw Państwu i przeciw urzędnikom nie jest zależne od zezwolenia władzy publicznej**

Не махаймо руками, мовляв, вноси скаргу до Пана Бога. Право є корисне для тих, що вміють з нього користати. Не вічно будуть пацифікації; мине й передвиборчий час, а великих страт національного майна та фізичних терпінь не вільно нікому дарувати.

Треба лиш точно затямити та записати собі числа постерункових, їх приналежність до воєвідства (на рамени ч. 8. львівське, ч. 9. тернопільське, ч. 10. станиславівське), назвище комісаря чи військового відділу та його команданта. Дальше точно затямити собі свідків доконаних шкід чи фізичних терпінь і зараз по вчинку покликати людей, які оцінили би шкоду та евентуально в суді під присягою могли би це ствердити.

Передовсім на Повітові Союзи Кооператив, філії „Просвіти“ та на інтелігентів спадає обовязок зберегти всі дані, які уможливили би доходити шкоди єдино доступною правною дорогою. Тяжко побиті повинні дати оглянути себе лікареві, який ствердив би ушкодження тіла. Не опускаймо рук, але берімся за правну самооборону!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 5. ЖОВТНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 24)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

Галеве свято відбувається на „Леваді“. Як тільки приїхали ми туди, розкладаємо на траві обруси і діти хіхікають, що панове професори теж мусять сідати отак собі під голим небом, як звичайні школярі... Передають собі паштети, відчиняють пляшки, запалюють вогні, розбалакуються... Серед загального оживлення лише Маціцький почуває себе ніяково. Нараз обливається румянцем. Директор встав і з папером у руці промовив: „Панове! саме в цій хвилині передали мені анонімну поему складену в мою честь. Як бачите, наш Піндар — пан Віо має цього року суперника. Та хоча в цих віршах є за багато компліментів для мене, вибачте, що я таки їх прочитаю.

— Просимо! просимо!

І директор своїм святочним голосом, яким промовляє при роздачі свідоцтв, починає читати.

Є це досить зручно складений панегірик із дзвінкими римами на адресу директора і всього вчительського збору. Кожному пришпилено там пахучу квітку. Навіть про ворожку з очицями поет не забув і назвав її симпатично „янголом буревків“.

Рясні оплески. Кілька голосів домагається автора. Маціцький встає червоний як гранатний овоч і скромно кланяється. Загальні оплески. Директор малощо не цілує його, а старі професори подають йому прилюдно руку. Господар другої класи прохає дозволу, щоби ці вірші передрукувати в місцевім часописі. Маціцький дуже вдоволений; кадило і вино запоморочують його. Але одночасно чує — і це деще протверезує його — голос о. Жермана „дурень!“ і скрегіт ключів свого суперника.

Коли перший гарячковий настрій минув, директор плеще в долоні і прохає вспокоїтися.

— А тепер черга на пана професора Віота: після легкої Музи, поважна Муза.

Віо витягає з кишені твердий багатоналійний зшиток і починає читати, споглядаючи зизом на Маціцького.

Твір Віота це ідиля, у наскрізь віргілевому стилі, для звеличання правильника. Учень Менальк і учень Доріляс ведуть віршований діяльог. Менальк є учнем гімназії, де розквітає правильник, Доріляс — іншої гімназії, де правильника нема. Менальк вихвалює прикмети суворої дисципліни, Доріляс лиховісні прикмети легкосердої свободи.

Доріляс накінець піддається. Він вручає свому противникові-переможцеві нагороду змагань і оба на одну нуту затягають гимн на славу правильника.

Поема скінчена. Мертва мовчанка! Підчас її лектури школярі позабирали преспокійно тарілки і розсілися на другім кінці левади, заїдаючи закуски, подальше від своїх товаришів — Менальки та Доріляса. Віо глядить на них докірливим поглядом... Професори тримаються яко мога, але ніодин не має сміливости вдарити в долоні... Бідний Віо! Це-ж справжня невдача... Директор пробує його потішати: „Тема, мої панове, дуже невдячна, але поет вийшов із неї переможно.“

— Мені це дуже подобалося — сказав безсоромно Маціцький, переляканий власними успіхами.

Даремні намагання! Віо не хоче, щоби його потішали... Він кланяється мовчки і надалі гірко всміхається. Ця усмішка залишається йому весь день аж до вечора посеред школярських співів, розквакалої музики та гуркітні заквітчаних возів, що нарушують сонне місто. А Маціцький увесь час чує біля себе погрозу ключів свого суперника: „Стрівай віршомазе! ми ще зустрінемось!“

IX.

Справа Букойрана.

Від святого Теофіля пропали вакації.

Дні, що прийшли після них стали сумні; справжній піст після карнавалу. Ніхто не мав настрою до праці — ні вчителі ні учні. Все треба було починати наново... Після двох довгих місяців відпочинку гімназія ледве пробувала наладнати свою машину. Але її зубці та кільцята оберталися пиняво, як у старім годиннику, якого давно не накручували. Та поволі, завдяки зусиллям Віота, все починало обертатися нормальним темпом.

Щодня в тій самій годині на голос дзвінка дверцята на подвірі відчинялися і учні виступали по двох довгими рядами під рядами дерев, як деревляні вояки. Відтак дзвінок телікав „дзінь-дзінь!“ і ті самі школярі вертались тими самими входами. „Дзінь-дзінь! вставати!“ „Дзінь-дзінь! пора спати!“ „Дзінь-дзінь! до школи жваво!“ „Дзінь-дзінь! на забаву!“ І так увесь рік.

О, могутня сило правильника! Яким щасливим був би Менальк, якби міг учитися під проводом пана Віота у зразковій сарляндській гімназії!

Я одинокий був темною плямою на цій, ясній картині. Моя кляса „не йшла“. Ті страшні середняки після вакацій у горах стали ще погані, ще більш збиточні та ще більш вперті. А я став більше недобрим; від недуги став більше нервовим і вражливим так, що не міг уже володіти собою... Минулого року я був занадто мягкий, цього-ж року занадто суворий... Мені здавалося, що таким способом краще приборкаю цих хлопчиськів і за найменшу провину накладав на всю клясу карні домашні вправи, або затримував їх після години...

(Продовження буде.)

Перевірюйте виборчі списки!

Від дня 27. вересня ц. р. по всіх виборчих обводових комісіях виложені до публичного перегляду виборчі списки. Кожний виборець — українець і українка — обовязаний перевірити, чи є записаний у списку. Коли хто не записаний, хай негайно внесе рекламацію, щоби його вписали.

ВИБОРЧІ СПИСКИ БУДУТЬ ВИЛОЖЕНІ ДО ПУБЛИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ЛИШЕ ДО 10. ЖОВТНЯ Ц. Р. Спішіться, щоби на списку не забракло ні одного виборця українця і українки, так само як ні одного нашого виборця не сміє забракнути в день голосовання при виборчій урні.

Епископ-вигнанець про СРСР.

До Берліна приїхав російський епископ Серафим, прогнаний більшовиками із вітчини. У розмові з журналістами цей епископ між іншим сказав:

„Церква, як і всі інші релігії в СРСР, є поза всякою охороною законом. Всі релігії і нарід є стероризовані. Доля духовенства є просто жахлива. Тисячі священиків вистріляно, а тисячі страдає в Сибірі. Святині замінено на клюби безбожників і на кінотеатри. Найстрашніші наслідки більшовизму замітні у методах вихо-

вання шкільної молоді. Горе людству, якщо ці методи поширились би поза межі Росії. На першому місці в школі стоїть політика, а потім наука. Кличем виховання є: „Будь добрим комуністом, а зробиш карієру хочби ти був дурнем!“ Родичі дітей не мають ніякого голосу у справах виховання і не сміють сказати ні слова критики. Бувають випадки, що діти комуністи денунціюють своїх родичів і наражують їх на вязниці і заслання. Нужда і терор примушують населення дбати тільки про насущний хліб, а не про боротьбу проти більшовизму, темний і некультурний селянин байдужіє до всього, не здібний до орієнтації і боротьби проти терору. Більшовиків може повалити тільки закордонна мілітарна сила, а не внутрішня революція. Російський нарід приняв би кожну інтервенцію з ентузіязмом і радістю, приняв би кожного, хто дав би йому крихту свободи і змоги жити, яких Росія не має вже десять літ“.

НОВИНКИ

— Адміністрація часопису „Діло“ повідомляє отсим, що її бюра відчинені від сьогодні лише до год. 6 вечором.

— **Кіннота у Пархачі.** В неділю, 28. вересня ц. р., приїхала до Пархача біля Кристинополя (пов. Сокаль) кавалерія та розкватирувалася в селі. Годиться замітити, що в тім селі не було ніякого підпалу.

— **Вияснення з українських адвокатських кол.** У „Ділі“ була подана свого часу замітка про те, що при Союзі Українських Адвокатів утворено окрему колегію оборонців для арештованих бувших українських послів. Це зле зрозуміли в краю та насилають до тієї колегії всіх, хто має свояків, арештованих у звязку з останіми по-

діями. Тимчасом ця колегія має за завдання оборону виключно арештованих бувших послів.

— **З технічних причин** ми приневолені, на жаль, перервати знову на це число продовження „Отвертого листа“ В. Липинського п. н. „Розкол серед гетьманців“. В найближчому числі послідує дальша частина того листа.

— **Хто знайде його жінку?** До нашої редакції зайшов молодий селянин із Полянки коло Львова Дмитро Оброшинський і нарікав, що його жінка Марія із Гриників Оброшинська щось незлюбила його і по 6 місяцях подружого співжиття, забрала в нього 1000 золотих і в ночі тихцем зникла без сліду. Чи вона втікла сама, чи з ким другим, Оброшинський не знає, знає тільки те, що йому треба жінки-господині, а вона втікла і від місяця квітня її нема ані в Полянці, ані в Погорицях коло Рудок, звідки вона походить, ані в Комарнім та Самборі, де полишений чоловік шукав її надаремно. Оброшинський каже, що Марія сама постаралася, щоби він женився з нею, бо була бідна, мала тільки 10 золотих, а він мав поле, хату і город. потім вони жили собі в згоді і любови як Бог приказав, а потому щось їй стрілило в голову тай втікла, ще й забрала гроші. Тому, що чо-

ловікові дуже жаль за молодою жінкою, а ще більше за тисячкою золотих і тому, що як каже Оброшинський: він тепер „ні вовк ні баран“, ні жонатий, ні парубок і не може женитись другий раз, бо всім жінкам уже не вірить, тому-то якби хто знав, де перебуває та віроломна і зрадлива Марія із Гриників Оброшинська, хай ласкаво потішить зрадженого чоловіка і повідомить його на адресу: Дмитро Оброшинський, Полянка, п. Оброшин.

— **„Стшелец“ ватажком бандитів.** Під таким заголовком „Газета Варшавска“ містить звідомлення з варшавської судової салі, з якої довідуємося, що на лаві обвинувачених засіли в одностроях „стшельцуф“ Едмунд Свергоцький і його товариші Пеховський, Тшаска і Янковський. Вони напали на Осипа Кухарського і його наречену та побили його цеглою до непритомности й ограбили в нього гроші. Всіх тих „стшельцуф“, що нападають спокійних людей і рабують, засуджено на 3 роки вязниці.

— **Природописний Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові.** Протягом вересня впорядковано мінеральогічні збірки, загальну та краєву. Мінерали уложені в систематичнім порядку та в спеціяльних габльотах. До збільшення збірок причинилися слідуючі жертводавці: Береза Ярослав, Василишин Іван, Вітковський Всеволод, інж. Гаврилів Т., Глинінський Адольф, Гілета Володимир, Залуцький З., проф. Заклинський Б., Кордюк Богдан, проф. Кіт, Курилас Володимир, д-р Левицький Володимир, Логін, Мельничук Михайло, проф. Мартинець Гнат, Макар

Іван, Почапський Мирослав, д-р Полянський Юрій, інж. Пастернак Северин, Працик Михайло, Тисовський Тарас, дир. Трильовський Гриць, проф. Фотинюк, Щербанюк. Приріст за місяць вересень — Мінеральогія, петрографія, геольог. 60 зразків; Ботаніка 12; Орнітольогія 5; Мотилі-хрущі 115; Плази 3, Гнізда 3; Технольогія 25 зразків.

ОСТАННІ ВІСТИ

МИТР. ШЕПТИЦЬКИЙ ВЕРНУВ ДО ЛЬВОВА.

У пятницю вернув із Варшави до Львова літаком митрополит Шептицький. У четвер був митр. Шептицький також у бувш. премієра Славека.

Д-Р ДМ. ЛЕВИЦЬКИЙ У ДИРЕКТОРА ПОЛІТ. ДЕПАРТАМЕНТУ.

У звязку з положенням у Сх. Галичині директор політичного департаменту мін-ства внутрішніх справ приняв голову УНДОбєднання, б. посла д-ра Дмитра Левицького та мав із ним півторагодинну конференцію.

НАРАДИ МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО З ПРЕЗИДЕНТОМ.

У пятницю у Замку відбулася 2-год. нарада президента Польщі з марш. Пілсудським. У варшавських політ. колах кажуть, що вони нараджувалися в дуже важних виборчих справах.

АРЕШТУВАННЯ.

У Городенці арештували абс. учительської семинарії та урядовця тамошньої „Просвіти" Роман Сербенського. Сербенський був теж редактором „Городенських Вістей". Йому закидають, що він висилав аноніми до поліції. В Сербенського найшли нібито виказ доконаних саботажів і ствердили буцімто, що його почерк схожий з почерком анонімів.

ПІСЛЯ ВИБУХУ БОМБИ У „ЦЕНТРОСОЮЗІ".

У „Центросоюзі" при вул. Зіморовича у Львові відбувалася льокальна візія при участи військових піротехніків. Знавці здогадуються, нібито бомба була російського походження. Весь день вели слідство на місці під проводом ком. Чеховича. Заведення чищення міста усувало з улиць побите скло, тинк та віконні рами. У промені вибуху вилетіло ок. 300 шиб. У двох камяницях зрушилися стіни, а камяниця при вул. Зіморовича 22. від основ сильно нарушена. Спеціяльна технічна комісія має ствердити видержаність тієї камяниці. Переслухали богато осіб і ще переслухують.

ПЕРЕРВАННЯ ТЕЛЕФ. ДРОТІВ НА ШЛЯХУ ЛЬВІВ—СТРИЙ.

На шляху Львів—Стрий перетяв хтось у ночі 2. жовтня телефонічні дроти. Стежа 14. п. уланів придержала в лісі Гр. Оприска з Кугаєва (пов. Львів). Польські джерела повідомляють, буцімто він мав зі собою причандали до перетинання дротів. Заки Оприска придержали, він нібито стріляв до вартівника, що пильнував залізничого шляху. Оприска, якому закидають приналежність до УВО, відставили до суду у Львові.

ПОЖЕЖА В СКНИЛОВІ.

У пятницю в год. 1.30 у ночі вибухла пожежа у Скнилівці біля Скнилова (коло Львова). Згоріли два господарства зі стодолами та збіжем і мертвим інвентарем. На місце виїхали представники війська й держ. адміністрації.

ЗУДАРЕННЯ АВТОБУСА З ТРАМВАЄМ.

У пятницю в год. 11.45 автобус, що їхав із Винник до Львова наїхав на горішній Личаківській вулиці на подвійний трамвай ч. 1. Шофер хотів здержати автобус, одначе гальма видно зіпсувалася, тому усією силою впав на трамвіз. Трамвай на граничній стації не мав пасажирів, а в автобусі було 12 подорожніх. Передню часть автобусу та болотники знищив трамвай зовсім, потріскали шиби. Було ранених 8 пасажирів. Їх відвезли на рят. стацію.

ВИБУХ ВЕЗУВІЯ.

Везувій став вибухати. Кратер поглибився на 20 м. Збічча вулькану вкрила лява та спливає струєю шир. на 6 м. зі скорістю 4 м. на минуту.

ЗАМАХ НА НОВИЙ МІСТ?

Польські джерела повідомляють, нібито хтось обляв половину нового мосту на Черемоші нафтою та бензиною. Сталося це буцімто перед самим посвяченням мосту, а запримітили щойно на другий день. Міст довгий на 308 м.

СПОРТ

УССК—Гасмонея 4:5.

Сиківкова секція Українського Спорт. Клюбу урядила міжклюбові змагання у ситківці з молодою дружиною Гасмонеї. Змагання ті відбулися на кортах ЛКТ при вул. Пелчинській і закінчилися незначною перемогою Гасмонеї 5:4.

Технічні висліди: Кулечко Дм. (УССК)—Валь (Г) 6:1, 6:1. Рубінштайн (Г)—Кулечко Т. 7:5, 6:1. Пачовський (УССК)—Шімель (Г) 6:1, 6:0. Вольф (Г)—„Юра" (УССК) 5:7, 6:2, 6:3. Тененбавм—Волошин (УССК) 6:0, 6:4. Бомбах (Г)—Бачинський 6:4, 6:4. Гра подвійна: Кулечко І. і ІІ.—Тенненбавм і Бомбах 6:3, 6:2. Бачинський і „Юра"—Рубінштайн і Альтшіллер 6:3, 6:3 (!). Штаерман і Валь—Пачовський і Волошин 6:3, 6:3. — З УССК-у найліпший Кулечко Дм., Пачовський та у грі подвійній Бачинський, однак він не дописав у грі поодинокій; з Гасмонеї Рубінштайн.

У суботу (4) і неділю (5) ц. м. відбудуться відплатні змагання тих дружин.

„Нова велика хвиля пожеж на Поморю".

Під таким вимовним заголовком приніс краківський „Ілюстр. Курер Цодзенни" з 4. жовтня статейку такого змісту:

„З Бидгощі доносять: В останньому часі поширення пожеж на Поморю прибирає застрашаючі розміри. Знову понотовано цілий ряд пожеж, а саме в Новому Дворі, Коморні, Мислиневі, Госцешині, Жерницях, Ритвяні, Лешні, Филипові, Кротошині, Людвикові та в цілому ряді інших місцевостей жертвою пожеж впали у першу чергу мешкальні доми та стодоли. — Замітне, що в великій частині спричинниками пожеж були самі власники господарств, що рахували на отримання високих асекураційних відшкодувань. З цієї також причини під замітом підпалу арештовано господаря Кемера у Мисляткові, Заблоцького в Ришені, Весоловського і Ющака в Круші Полюдовій, Пеховяка в Мендзиходзі, Пілата в Лижевках і Соберасвича в Кокоші".

Крак. Курерок тим разом не відносить цих пожеж на рахунок УВО, а твердить, що їх причиною є лиш польські асекураційні відносини, що дають змогу асекурованим спекулювати на асекурації своїх господарств при допомозі підпалів.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ЮЛІЯН ГОЛОВІНСЬКИЙ,

бувший сотник У. Г. А., народився дня 1 грудня 1894 р. в Радимні, коло Перемишля. Гімназію скінчив у Львові. Цілу світову війну перебув в 30. п. п. австрійської армії на італійському фронті, де своєю незвичайною відвагою здобув численні військові відзнаки та ступінь поручника. По розвалі Австрії вернув до Любелева, де жила його мати. В б. УГА та стояв на чолі VI. бриґади, яка, розбивши більшовиків, вмашерувала перша 30. серпня 1919 року до Києва. Після примусової злуки здесяткованих частин армії з більшовиками був комадантом корпусу, але, ненавидючи більшовиків, пробував перебиватися до повстанців. Однак це йому не вдалося, а після ґегенни тифу й голоду попав з рештками армії до польського полону.

Познайомившись з табором у Фридрихівці й на Ялівці опинився остаточно в Юзефові та Берні на Моравах, де Покійний скінчив ветеринарію. Після покінчення студій вернув до краю, та, не нострифікуючи іспитів, зайнявся торговельним посередництвом. В році 1926 одружився. В тім самім році був арештований в звязку з убивством куратора Собінського та по 14 місяцях слідчого арешту увільнений. По виході з арешту закупив автобусове підприємство в Чесанові, де працював безперервно до липня ц. р. В тому місяці продав інтерес та задумував перенестися до Перемишля. 20. вересня був арештований а в десять днів пізніше згинув трагічно на шосі між Глібовичами й Бібркою.

Покійника похоронено 2. ц. м. на цвинтарі в Глібовичах у присутності його дружини, двох доньок і брата. Похоронив місцевий парох о. Бобовник.

Напад китайців на письменника.

В Тієнтсіні трьох китайців напало на англійського письменника Сімпсона і стріливши до нього кілька раз із револьвера, поранили його так, що він у найліпшому разі буде до смерти калікою, або й помре. Причина нападу політична: Сімпсон був англійським комісаром й організував боротьбу проти революційних груп ворожих Англії.

6. ПОЛК УЛАНІВ У РОГАТИНЩИНІ.

Повідомляють нас, що в Рогатинщині є тепер карна експедиція 6-го полку уланів, стаціонованих у Станиславові. Улани їздять по тих селах, де вже була перед кількома днями карна експедиція, зложена з поліційних відділів.

Політ. вбивство в Берліні.

Дня 30. вересня 24-літний діяч партії національних соціялістів Ганцерт вернув вечором з партійної наради і положився спати, а вранці його найдено мертвого. Поліція переконана, що його вбили політичні противники, які йому давно погрожували.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 4. жовтня, год. 7·30 вечором „Визволений".
Неділя, 5. жовтня, год. 7·30 вечором „Визволений" Венявського. Виступ Чарвецького Массінія.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Субота, 4 жовтня, год. 7·30 вечором „Хоробрий вояк Швейк".
Неділя, 5 жовтня, год. 7·30 вечором „Хоробрий вояк Швейк".

Малий Міський Театр:

Субота, 4. жовтня, год. 7·30 вечором „Екзотична кузинка", комедія.
Неділя, 5. жовтня, год. 3·30 попол. „Пана кавалер".
Неділя, 5. жовтня, год. 7·30 вечором „Екзотична кузинка".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співець джезбенду (з Ол Джолсоном).
КАСИНО: Звукова фільма: Ревія Голівуду.
КОЛЬОСЕУМ: Нечинне.
КОПЕРНИК: Звукова фільма: „Упавший ангол". Відступник.
ЛЕВ: Звукова фільма: „Жінка, яка тебе ніколи не забуде".
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: Упавший ангол. Відступник.
ОАЗА: Дівчина з Каіро.
ПАЛЯС: Звукова фільма: „Втеча від щастя".
ПАН: Людина сміху.
ПАСАЖ: Пат і Паташон серед людоїдів і звукові додатки.
ПРОМІНЬ: Тайна почтової скриньки. Виступ циганського хору та баньйової орхестри.
ХИМЕРА: Оазa.
СТИЛЕВЕ: Пожежа серденць.
ФАТАМОРҐАНА: Мельодія серденць.
УЛАН: Леґон засуджених.

Програма радіо.

Неділя 5. Х. 1930

Варшава (1411,7) 10·15 Богослуження. **Гельсінґсфорс** (221,4) 13·30 Орхестра. **Копенгага** (281) 10·00 Богослужения. **Льондон** (356,3) 16·30 Концерт. **Берлін** (419) 8·15 Богослуження. 12·00 Концерт. **Харків** (426) 16·00 Концерт. **Стокгольм** (435,8) 17.00 Грамоф. платти. **Рим** (441,2) 13·00 Радіоквінтет. **Прага** (486,2) 18.00 Шлеські пісні. **Відень** (516,3) 11·30 Концерт. **Будапешт** (550,5) 16.00 Циганська музика. **Париж** (1724,1) 17·30 Музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Репертуар Нового Українського Театру дир. П. Карабіневича 633

Бориспав.
4. Х. Танець Венери.
Перемишль.
5. Х. Танець Венери.

„Знання". Однорічний систематичний курс з підготівкою до іспиту зрілости в українських гімназіях розпічнеться в найближчих днях при вул. Театинській ч. 10. — Зголошення в канцелярії від год. 11 - 1. 664 2—2

Памяти Омеляна Поповича. В неділю 5. жовтня старанням Т-ва „Учительська Громада" та учительства Р. Ш. у Львові в салі „Бесіди" в год. 12 вполудне відбудеться **Святочна Академія** в память покійного Омеляна Поповича із такою програмою: 1) д-р М. Кордуба: Громадянська діяльність Ом. Поповича на Буковині; 2) Конст. Малицька: Спомини з учителювання на Буковині і Ом. Попович як педагог і письменник. Комітет просить всіх, кому дорога память заслуженого громадянина, взяти в Академії участь. 677

Вписи на грацькому Університеті тревають до 15 жовтня. До впису є потрібні: 1) свідоцтво зрілости, 2) свідоцтво приналежности, 3) метрика уродження, 4) свідоцтво убожества. Папері посилати і по близчі інформації треба звертатися на адресу: Ukranisch. Stud Verein „Sitsch" Graz Universität. — За Видід **В. Раставецький.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

РУТИНОВАНОГО кандидата адвокатури прийме негайно канцелярія адвоката Д-ра Івана Станька в Любачеві. 665 2—3

„ЕCOLE FRANCAI E" Баторого 34. Цілковите вивчення книговодства протягом 4 місяців. Скількість осіб обмежена. Початок 6-го жовтня. Там-же стенографія, машина. 669 2—2

ТОЛОЧУ ДЕСЕНІ на оксамітах і на плюшевих плащах навіть старих, знищених; відсвіжую, чищу, переробляю. **Волянська,** Львів, Собіського 12, тел. 17-01. 229a 16-7

ДО ВИНАЙМУ негайно умебльована кімната на І. поверсі з комфортом. Відомість Коoп. „Власна Хата", Генгліа 15. 653 2—2

ПІСТИНЬ коло Косова — на продаж 11 моргів городу без будинків. Зголошення тільки листовно під адресою: Н. Журовська, Львів, вул. Боґуславського ч. 14. 636 3—3

„ЕCOLE FRANCAISE" Баторого 34. Від 6. жовтня нові курси французької, німецької, англійської, італійської мови. Оплата 10 зол. місячно. 669 2-2

ДЯК, 32 л-т, іспитований, знаючий нотний спів, гарний тенор, обізнаний з працею в аматорських кружках і кооперативною, прийме посаду негайно. Ласкаві зголошення слати до Уряду парохіяльного в Кривоприні, почта Ясенів горішній. 681 1—3

ФОРТЕПЯНИ, піяніна, фісгармонії, нові, вживані, краєві, заграничні, купує, випозичає, міняє, продає, довгоречинцеві сплати існуючий 51 літ „Дім Шопена", Львів, Сикстуська 11. Український персонал. 434 10—10

УПРАВА наукових курсів **„Освіта"** приймає до 15 жовтня вписи на однорічний матуральний гімназійний курс, однорічний курс до семинаріяльної матури та курси з обсягу 6. і 7. гімназійної класи. Гімназійні абсольвенти (-тки) будуть приняті на розпочатий вже доповняючий курс до семинаріяльної матури. Учать першорядні педагогічні сили. Ведуться також усі практичні вправи в наукових кабінетах. — Зголошуватися негайно в секретаріяті **„Освіти"** Львів, Міцкевича 11 (бічна Кохановського) від 12—1 і 7—8 вечором. 676 1—6

ВЧИТЕЛЬКА англійської мови (докторат, іспит державний і з льондонського курсу) приймає лекції (конверсації, кореспонденції), перекладає з української, рос., поль., чеськ., нім. і панцирн. Зголошення до Адмін. під „Знання". 617 2—3

ПАННА УКРАЇНКА з фотографічною практикою глядає місця у фотографа. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Фотограф". 629

ПАННА з торговельною школою з охотою і машинописною практикою пошукує сталого заняття. Зголошення до адмін. „Діла" під „Практика". 680

Конкурс.

Окружний Союз Кооператив у Перемишлі розписує отсим конкурс на торговельного Директора, що рівночасно буде і Управителем складу товарів Союзу.

Платня згідно зі службовими нормами залежна від літ дотеперішньої служби в рівнорядній інституції.

Кандидат має виказатися дотеперішньою практикою в іншій торговельній Установі доброю рекомендацією, знанням товару та книговодства. Після року зразкової служби стабілізація.

Кавція потрібна. Зголошуватися до кінця жовтня ц. р. на адресу: Д-р Загайкевич Володимир у Перемишлі, вул. Костюшки ч. 3. — **Надзірна Рада.** 675 1-3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.